

TORONTAI

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Kihallgatások a királynál.

Beograd, szept. 12.
A király délszerbiai és crnagorai útja előtt tegnap is több kihallgatást adott egyes minisztereknek.
A délelőtti folyamán Makszimovity Bózsó belügyminisztert, majd Trifunovity vallásügyi minisztert fogadta a király, aki részletesen ismertette a felséggel a crnagorai ünnepek programját.
Este 7 órakor Krajacs kereske-

delmi miniszter referált a királynak különféle reszortügyekről, majd arra kérte a királyt, hogy tüntesse ki megjelenésével a zágrebi vadászati kiállítás, amelyet a napokban nyitottak meg.
Az est folyamán fogadta a király még Grenar beográdi francia követet és Cena bég alban belügyminisztert, akik egy-egy órás kihallgatáson voltak.

Negyedéves és féléves vizumot szolgáltatnak ki az utlevelekre.

Beograd, szept. 12
A külügyminisztérium tegnap este csaknem valamennyi európai állam képviselőjével megegyezésre jutott, a napok óta folyó és utlevél könnyítéseket célzó tárgyalásokban. A megállapodás szerint a jövőben három és hat hónapos vizumokat adnak a külföldre szülő uti igazolványokra, amelyek korlátlan számú

utazásra szólnak. A be és kiutazás érvényessége a vizum határidejének lejártáig szól, amikor is a látmozást meg kell újítani.

A határozat az utazó közönség szempontjából nagy jelentőségű, mert végre a gyakorlatban is megvalósítja a régóta hangoztatott elvet, könnyítéseket az utlevéljárás körül.

Egy határmenti község előljárósága összeajtszott a bolgár komitákkal.

Beograd, szept. 12
A belügyminisztérium hivatalos értesítést kapott a stumicai körületben fekvő Balandrova községből, hogy az ottani községi vezetőség bolgár tagjai összeköttetést tartanak fenn a bulgáriai komitákkal. A bolgár előljárók, a feljelentés szerint, meghatározzák a támadások legalmasabb idejét és azt közlik a banditákkal, akik a jelzett időpont

ban ráütnek a falura és kizsákmányolják lakosságát. A belügyminisztérium szigorú nyomozást rendelt el az ügy részleteinek tisztázására, a vizsgálat irányítására pedig Sztumicára küldte ki Jovanovity Milorád osztályfőnököt.

Beogradban érdeklődéssel várják a szenzációs felfedezés következményeit.

„A német—francia megbékülés a világbéke feltétele“.

Páris, szept. 12.
Painlevé kormányelnök Strassburgban nagy alkalmi beszédet mondott, a német—francia megbékülésről. A francia sajtó a tárgyilagos, sovén szellemű mentes beszédet csak nagyon kivonatossan közölte, legérdekesebb részleteit pedig elhallgatta.

— A német—francia megegyezés vagy legalább is megbékülés, a világbéke legfőbb feltétele — mondotta Painlevé — Nem lehet tartós békéről addig szó, amíg Európa két vezető népe gyűlölettel nézi a másik minden mozdulatát. Az a meggyőződés, hogy az őszinteség meg-

szüntethetné a tarthatatlan és egész Európára káros állapotot. Meg kell adni mindkét fél részére a biztonságot, amelynek becsületes keretein belül az őszinteség barátokká vagy legalább is jószomszédokká fogja kövacsolni a volt ellenségeket.

A miniszterelnök után a strassburgi polgármester szólalt fel és kijelentette, hogy Elzász feladata Franciaországhoz és ennek a nagy jelentőségű missziónak igyekszik is eleget tenni.

Mindkét nyilatkozat egy bel mint külföldön élénk visszhangot váltott ki.

A muzulmánok Korosecékkel együtt akarnak dolgozni.

Szarajevó, szept. 12.
A muzulmán klub plenáris ülését tegnap folytatták és valószínűleg ma fejezik be.
A mai ülésen fogják kidolgozni a klub jelentését, amelyet a párt központi bizottsága elé terjesztenek.

Egyes hírek szerint a klub többsége kategorikusan a demokratikussal való fúzió ellen fordult és úgy kívánja, hogy a muzulmán párt a Korosec-párt és a horvát egység pártjával együtt dolgozzék.

Hírek az udvarból.

Pávle herceg az Egyesült-Államokba utazik.

Beograd, szept. 12

A királyi pár ma udvari vonaton Szokopljába utazott, ahol két napig fog tartózkodni. Innen Petyre, majd Crnagorába megy, hogy résztvegyen a Njegos ünnepeken.

Pávle herceg és Olga hercegnő nem jelentették be részvételüket a crnagorai ünnepeken mert ebben az időben Olaszországban tartózkodnak. A hercegi pár az olasz udvarhoz hivatalos, ahol a hónap közepén lakodalmat ülnek. Mafalda olasz királyi hercegnőt elveszi a hesseni herceg és az ifjú pár esküvőjén részt vesz Pávle herceg és Olga hercegnő is.

A házasság után a hercegi pár még rövid ideig Olaszországban tartózkodik, majd november elején az Egyesült-Államokba megy, ahová hír szerint, egy különleges misszió szölitja. Amerikából még ez év végén vagy a jövő esztendő elején visszatérnek Beogradba és a tél hátralevő részét a fővárosban töltik el.

Pasity miniszterelnök október elejéig Nizzában marad.

Beograd szept. 12

A kormány jelentést kapott róla, hogy a hirtelen beállott hideg időjárás miatt Pasity megszakítja Eviens les Bainsban való tartózkodását és Nizzába megy. A miniszterelnök október elejéig marad Nizzában.

A genfi konferencia.

Genf, szept. 12.

Tegnap délután a népszövetség közgyűlésén Paul Boncour francia delegátus a genfi jegyzőkönyv védelmére mondott beszédet, amelyről általában az a hit, hogy válasz volt Chamberlain beszédére.

Boncour beszédében kifejtette, hogy a biztonsági paktum és a genfi jegyzőkönyv között lényeges különbség van, mert a biztonsági paktum csak olyan országok közötti viszonyokra vonatkozik, ahol háború kisért.

Új hitelt kap a hadügyminiszter.

Beograd, szept. 12.

Tegnapra minisztertanácsot jeleztek, amely azonban elmaradt, mint hogy a miniszterek egy része nem volt a fővárosban. Így valószínűleg ma fogják megtartani a minisztertanácsot.

A miniszterek pénzügyi és gazdasági bizottsága ugyancsak ülést tart ma, amelyen a hadügyminiszternek adandó hitelek kérdésén tárgyalnak.

A horvát miniszterek konferenciája.

Beograd, szept. 12.

Tegnap este dr. Macsek a horvát parasztpárt alelnöke visszautazott Zágrebba.

Elutazása előtt a Petrograd szülőben Radics Pávle, dr. Krajacs, Superina horvát miniszterek, Bacsarek és Bacsinics államtitkárok részvételével konferenciát tartott, amelyen egyes a pártot érdeklő kérdéseket vitattak meg.

Az amerikai eltűnt léghajó roncsai megkerültek.

Honolulu, szept. 12.

A B. M. 59 amerikai léghajónak, amely néhány nap előtt a Csendes Ocen fölötti viharok esete áldozatul és lezuhant, Honolulu előtt fogták ki roncsait.

A hajó megmenekült legénysége elbeszélte, hogy 218 óráig hanyódtak a tengeren. Öt nap múlva elfogyott az élelmük és négy nap óta élelem és víz nélkül vitte őket a tenger árja, míg a mentőhajó rájuk nem talált.

TŐZSDE

Szeptember 12.

Zürich 123 1/4, Berlin 123 1/4, Budapest 73 60, Newyork 518, Milánó 21 05, Prága 15 25, Wien 73 05, Varsó 88 1/2, Szófia — Bukarest 255, Beograd 922 1/2, London 2511, Páris 2430.

A spanyolok visszavonulnak Tetuan alá.

Marokko, szept. 12.

Az Andzserra és Zsebella törzsek fellázdak és veszélyeztetik a tetuáni utat. A spanyol csapatok megkezdték a visszavonulást a legelső hadiállásaikból.

Takarékosság az emberanyaggal.

Páris, szept. 12.

Petaín tábornok, a marokkói hadsereg főparancsnoka, offenzívát kezdett a rifkabil-front ellen. A hadműveleteket rendkívül óvatosan vezeti, mert azt a szempontot tartja szem előtt, hogy kimélje az emberanyagot. A takarékosagra, hír szerint egyenesen a francia kormány hívta fel, amely az eddigi véráldozatokat is már tulságosan soknak találja.

Harmincnégy bányászi tanítót nyugdíjaztak.

Becskerék, szept. 12.

A közoktatásügyi minisztérium előterjesztésére, királyi ukázzal harmincnégy tanítót és tanítónőt nyugdíjaztak a beográdi kerület, vagyis Torontál-Temes megye és a hozzácsatolt két bácskai járás területén. Mind a harmincnégy tanító, harminckét évig szolgálta a tanügyet és teljes nyugdíjjal vonul vissza a katedrálról, hogy a jól megérdemelt pihenést élvezze. A nyugdíjazottak névsora tegnap érkezett meg Becskerekre, a kerületi tanügyi inspektorátushoz és a következő tanítók és tanítónők neveit tartalmazza:

Rankov Milán Kikinda, Zsiváncsev Angyelija Dragutinovo, Lakatus Jován Uzdin, Gunity Mileva Jarkovác, Zagorica Ozren Szrbobrán, Szeiber Szvetozár Szrpszkitebej, Miosevity Emilia Becskerek, Schwarz János Ninesityevo (Párdány), Mileity Dusan Kuman, Kohn Róza Szarakanizsa, Francen Gracianna ırgalmas nővér-tanítónő Ada, Nika Jován Supljaja, Tolmács Milivoj Mokrin, Nikolity Milos Melenci, Lunality Lyubica Martonos, Molnár Dezső Szrbobrán, Francus Vida Zsabalj, Apity Szófia Zsabalj, Sztojanovity Mara Mosorin, Lemle Rudolf Kraljityevo, Szeberle Géza Jabuka, Milma Mihály Jabuka, Nedelykovity Danica Dolovo, Paunovity Danica Duborac, Paunkovity Milena Dragutinovo, Demesak Jován Szlovácski Aradác, Felber Mihály, Gokler Zsigmond, Horgas István Bélóblató, Schwimfelder Richárd Glogony, Breck Ede Sajkaski Szveti Iván, Rankovity Vukoszava Titel, Mihályi Sándor Vranjevo és Ruzsován Szófia Dolova.

Különleges szép bársony- és filikalapok érkeztek!

File-kalapok 150 Din-tól és bársonykalapok 200 Din-tól kezdve. Ruhák, bluzok, harisnyák nagy választékban. Filevasalást, alakítást mérsékelt árral vállal. Aszlányi Julia V. Becskerek Nemanjina u. 7. (Tunner-ház). - 1397

Vakmerő gyilkossági kísérlet a becskerék—muzsljai országúton.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerék, szept. 12.

Vakmerő gyilkossági kísérlet történt ma délben a Becskerekéről Muzslja felé vivő országúton, amely egy köztisztelőben álló derék becskeréki polgár, Weiterschan Fülöp ellen irányult.

Weiterschan a Muzslja felé fekvő homokos gödrökhöz ment ki a kocsi-jával, amelyen rajta kívül még Zalgóczy László és Winkler János ültek. Utközben, még a város beiterületén egy helyen, egy parasztkocsi állta el az utat, úgy hogy Weiterschan rászólt, hogy ne állja el az utat. Ez a figyelmeztetés persze nem szokott soha pro és kontra válasz nélkül lefolyni, de hát Weiterschanék tovább hajtottak és elfelejtették ezt a jelenlételetlen incidenst.

Annál nagyobb volt a meglepetésük,

amikor egyszerre csak észrevették, hogy a parasztszekér, amelyen három fiatal muzsljai legény ült, beérte őket és az egyik legény leugorva a kocsi-író, löccsel rátámadt az idős Weiterschanra és teljes erejével ütlegelni kezdte. A megtámadott úgy meg volt lepve, hogy eszébe sem jutott védekezni az első percben. Később azután már hiábavaló lett volna, mert a két másik legény is hangos „Üsd agyon!” kiáltással nekiment a védtelen Weiterschannak, aki szerencsére valahogy egérutat tudott kapni és súlyos sérüléseivel bemenekült a városba, ahol azonnal orvosi kezelésnek vetették alá.

A példátlanul álló merénylet tetesei után a rendőrség erélyesen megindította a nyomozást.

Szóhoz kell juttatni újra az igazi művészetet.

Becskerék, szept. 12.

Tegnapelőtt este a városi színházban a Jadranszka Sztrazsa javára egy hangversenyt hirdettek, amelyen egy fiatal, de kiváló iskolájú, nagyszerű hangú zágrebi művészember énekelt volna operaáriákat. A hangversenyt azonban nem lehetett megtartani, mert összesen ötven jelentek meg a színházban. Ez a jelenség Becskereken olyan szokatlan. Egy kulturális előadást részvétlenség miatt nem tudnak megtartani. Lehetetlen itt gondolkozva meg nem állani

Egész bizonyos, hogy ennek az állapotnak egy bizonyos fokig mi vagyunk az okozói. Mi, újságok akik a dilettantizmusnak a művészetben tulságosan nagy szerepet engedünk. A háború és a háborút követő idők általános eldurvulásának láttára örömmel ragadtunk meg minden alkalmat arra, hogy megdicsérjük a lelki élet legcsekélyebb megnyilvánulását. Ha a művészetek szeretetének legkisebb jelét láttuk, ha a legparányibb szépségimádatot vettük észre — eltekintettünk a kifejezésbeli, formai hibáktól, tehetségtelenségtől és megdicsértük a jóakaratot, az igyekezetet, amellyel valaki az általános sötétség közepette segítette a művészet, a kultura mécsesét meggyújtani. Ezen közben azután a sok érdemes ember mellett kitenyészítettük a tehetségtelenség légióját is, akik ma már súlyosan fekszenek az igazi művészetben.

Ha frázisnak tetszik is, vannak: „világot jelentő deszkák”. És mi tettük lehetővé, hogy ezekről a deszkákról ma-holnap leszorulnak az igazi tehetségek, hogy álzseniknek, sógorság-komaság csinálta, „művészeknek” adjanak helyet. Ma már ott tartunk, hogy az igazi művészet

— mint a tegnapelőtti példa is mutatta — hontalanná lett a saját házában, mert bizony kissé könnyelműen kezeltük a kritika javító és segítő orvosságát.

Ma már hála Istennek újra van művészet és művészetet szerető emberek. A háború örögege elült és a muzsák újra élhetnek. Nincs már szükség arra, hogy vérszegény, tehetetlen embereket támogasson a sajtó ırgalomból vagy elnézésből. Most már újra a lehető legjobbat kell nyújtani és a közönségnek megmagyarázni, hogy a művészetben talán még inkább mint az élet harcában, csak annak van joga az élethez, aki jót, jobbat a legjobbat produkálja. A dilettantizmusnak meg kell halni, hogy az igazi művészet érvényesülhessen. Annak, akinek nem igaz lelkéből fakad a művészet, akinek az csak hiu időtöltés, vagy pusztán szereplési alkalom, akinek nincs elhivatottsága, az pusztuljon a művészet hajlékából. Ott csak azoknak van helyük, akik teljes szívükből és lelkükből akarnak tanulni és tanítani. Le kell szorítani azokat, akik csak azért tolgosznak minden művészi munkához, mert szerepelni akarnak. Csak az állhasson ki a közönség elé, akinek a tudása nevelőleg hathat a tömegre. Aki a művészetet csak pénzszerzési alkalomnak nézi, vagy hiúságból érvényesülési szereplési viselkedésből műveli, legyen az akár hívatásos „művész”, akár műkedvelő, azt kíméletlenül kell megbírálni. Lehetetlené kell tenni, hogy a művészet templomából a fölkelet papokat ki szoríthassák a művészet greizlerjei.

Három-négy

1925

jó házból való diáktól teljes ellátásra felveszünk. Özv. Gussmann Adolfné, Zadr. Banka épületében.

HIREK

— szept. 12

Esküvő. Stein Hajnalka és Hubert Rezső f. hó 15 én délután 4 órakor tartják esküvőjüket a helybeli izr. templomban

Hivatalvizsgálat. A városi katonai ügyosztályban tegnap Alekszity Bogolyub polgármester és Delja tüzerőrnagy hivatalvizsgálatot tartott. A vizsgálat az ügyosztályban mindent a legnagyobb rendben talált.

A halhatatlan Mendelssohn hegedűhangversenyét fogja játszani szerda estei hangversenyén Sztojanovity Péter az európai híru hegedűművész. Sztojanovity akinek szerzői neve a Reichstadti herceg és a Padlásszoba című operettek és a Tigris című komikus opera révén világszerte ismert mint előadóművész fog nálunk bemutatkozni. Sztojanovity a hegedű elismert mesterei között foglal ma helyet és megjelenése zenei ünnep mindent a világon. A hangversenyre jegyek Mangoldnál kaphatók.

Rajity képviselő körutja a becskeréki járásban. Rajity Tósó becskeréki járási, radikális-párti országgyűlési képviselő tegnap Mihajlovon, Jankovmoston, Klekken és Lazarevön járt. Mind a négy helyen szűkebb-körű pártértekezletet hirdettek, amelyek azonban a nagy érdeklődés folytán, szinte népgyűlésnek illethek be. Különösen Lazarevön volt szíves a fogadtatás, ahol zenezóval, lobogó diszben várták a képviselő megérkezését. Rajity képviselő utja nem politikai természetű, a nép kívánságait ment meghallgatni, azért kereste fel a községeket. Jankovmoston iskolát kért a lakosság, mert elemi iskolájuk tizenhét évvel ezelőtt leégett és azóta sem épült fel. Két generáció nőtt fel ezalatt, egyik sem tud írni, olvasni. A lakosság megkérte a képviselőt, hogy tegye lehetővé az iskola felépítését. Erre a célra különben már hatvan ezer dinárral rendelkeznek s így az állam és megye támogatásával csakhamar együtt volna a szükségelt összeg. A többi községben is előterjesztettek néhány kívánságot, melyet készséggel hallgatott meg Rajity képviselő és megígérte közbenjárását. Lazarevön bankett is volt, amelyen a község lakosságának színe java résztvett.

A német-párt értekezlete. A német-párt felsőbányási kerületi szervezetei Neuner Vilmos országgyűlési képviselő részvételével Bechkereken ülést tartottak, amelyen a német képviselők jövő politikai magatartásáról tárgyaltak és megbeszélték az előkészületeket a községi és kerületi választásokra.

Küldöttség sürgette a Zadruszna banka szanalását. Beográdból jelentik: A Zadruszna Banka érdekelte soráról ma egy küldöttség járt Beográdban, a pénzügyminiszternél és egészségügyi miniszternél, akiknél a kormány által kiltatásba helyezett szanalást sürgették meg.

* Szombattól kezdve minden este 10 órától jazz-band zenekar a „Vojvodina”-kavéházban.

50.000 dinar tüzbiztosítást ingyen kap, ha egy évre előfizet a „Torontál”-ra.

Megérkeztek az egy és fél dináros ércpénzek. Beográdból jelentik: A pénzügyminisztérium értesítést kapott a susáki kikötő vezetőségétől, melyben közlik, hogy egy francia hajó futott be, amely az SHS állam részére újabb ércpénzmenyiséget hozott. A szállomány fél és egy dináros értékekből áll.

A végállomáson. Beográdból jelentik: A beográdi rendőrség udvarán tegnap drámai jelenet játszódott le. Amikor sétára vitték a foglyokat, az egyik letartóztatott Nikolyt Radován 24 éves magántisztviselő hirtelen felszakította kabátját és egy kis üvegeset rántott elő, amelynek folyadékát hirtelen kiitta. A mérag azonnal hatott, a fiatalember hő-röge összeesett. Az életuntat a közpórházba szállították, ahol eddig nem tudták eszméletéhez téríteni. A gyorsan ható mérag oldott lizol volt. Nikolyt jó családból való fiatalember, korán elzülött és a letartóztatás feletti szégyenből követte el a tettét.

Operaestély. Konstantin Rosko Tomilin, a zagrebi opera elsőrangú énekese 19-én, szombaton a Kaszinóban egy elsőrendűen összeállított műsorú operaestélyt ad. Műsorán Faust, Toska, Cavaleria, Resticana, Werther, Aida, Rigoletto, Bajazzók stb. áriái szerepelnek, amelyeket a művész a szerepek jelmezében énekel végig. A zongorakíséretet Opermann Sztaniszlav, Beeskerek közönségének kedvelt művésze látja el. Előadás után tánc lesz. Rosko Tomilin ez alkalommal először mutatja be énekművészetét Beeskerek közönségének. Beograd, Split, Ljubljana és a többi város, ahol megfordult, tüntető szeretettel és lelkesedéssel fogadták. A siker nálunk — hol oly ritkán hallunk komoly művészetet — bizonyára szintén nem fog elmaradni. Az est tiszta jövedelmének 20%-át a „Jadranszka Sztrazsa” alapjára fordítja a rendezőség. A jegyek elővételben Dojkovity és Petrovacska könyvkereskedésében kaphatók 40, 25 és 15 dinár árban.

Elemi sorscsapásoktól senki sincs mentesítve. Fizessen elő egy évre a „Torontál”-ra és ezzel ingyen biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét ötvenezer dinárra.

Sötét bűn. V. József szepszkiara dáci földműves bejelentette a csendőrségen, hogy négy éves kisleányát megerőszakolta H. Jakab 17 éves iparostanonc. A feljelentés alapján tartott orvosi vizsgálat igazolta az apa állítását, mire az állatias legényt letartóztatták.

* Szombattól kezdve, minden este 10 óratól jazz-band zenekar a „Vojvodina”-kavéházban.

Letartóztatott bántási zsebmetsző. Beográdból jelentik: Jó fogást csinált tegnap a beográdi rendőrség. A piactéren elfogott egy Máriy Szevatiszláv nevű jaszenovói (bántási) illetőségű, foglalkozás nélküli egyént, aki épen másnak a zsebében tapogatta ki a pénztárca helyét. A rendőrségen kiderült, hogy Máriy régóta keresett, ismert vendége, a bűnügyi hatóságoknak és lelkiismeretét számos zsebmetszés terheli. Bűnlajstromának összeállítására nagy munkát ad a rendőrségnek.

Verekedés Perlezen. Sipnov Jóca opovai illetőségű földműves Perlezen megtámadta és megverte Müller Ferenc ottani földművest, akit könynyebben megsebesített. A verekedés indítókai ismeretlenek. Sipnov ellen megindult az eljárás.

* **Butor Károly** táncművész tánc-kurzusa második fél idényére a mai naptól kezdve beiratkozni lehet a „Szepszka Kruna” tánctermében. Különórák a következő táncújdonságokból: Le Florida, Le Raleo, Rakvette, Cavamba stb. Vasárnap vendégest.

Háromszáz dinárért egy évig kapja a „Torontál”-t és ezzel ötvenezer dinárra biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét.

Kiépítik a noviszádi Duna-partot. Noviszádról jelentik: A városi tanács még régebben úgy döntött, hogy a Duna partot parcellázza és a tisztviselőknek osztja ki azzal a feltétellel, hogy a területen házakat emeljenek. A hivatalnokok azonban képtelenek voltak építkezni, mert a város nem részesítette őket megfelelő anyagi támogatásban. A tanács tegnapi ülésén úgy határozott, hogy a parcellákat elveszi a tisztviselők től, részükre másutt jelöl ki, megfelelő lakhelyeket, a felszabaduló területet pedig nagyvállalatok rendelkezésére bocsátja. Egy csehszlovák hajóstársaság már ajánlatot is tett a Duna-part kiépítésére. A tervezet szerint hatalmas raktárakat épít a parton, a város felé pedig palotát emel, az irodák elhelyezésére.

Az új bécsi szovjet követ. Wienből jelentik: Berdin János, az új bécsi szovjet követ ma tisztelgett az elnöknel.

Páratlan kedvezményt kap ötvenezer dináros tüzbiztosítás formájában, ha egy évre előfizet a „Torontál”-ra.

Sorozatos lopások és rablások a Délbácskában. Noviszádról jelentik: Noviszád környékén egy szervezett rablóbanda garázdálkodik, amely napról napra vakmerőbbnélvakmerőbb lopásokat és rablásokat követ el. Tegnap a vrtniki zárda juhnyájából nem kevesebb, mint ötven juhot emelt el, miután előzőleg ártalmatlanná tette az állatok őrzésére kirendelt pásztort a vrtniki csendőrség a noviszádival együttesen nyomozott a nagyszabású lopásban, a tetteseket azonban mindaddig nem sikerült kézrekeríteni.

Francia katonaság német területen. Berlinből jelentik: Bernsah elszázi helyőrség legénysége gyakorlatozás közben német területre tévedt, ahol nagy károkat okozott. A német birodalmi kormány párisi követsége utján tiltakozást jelentett be a határsértésért.

Ingyen kap ötvenezer dinár biztosítást, ha egy évre a rendszeres kiadóhivatali áron előfizet a „Torontál”-ra.

Adomány. N. N. lapunk utján 50 dinárt adományozott a helybeli rómkath. árvaháznak.

* **Diákok!** Kitűnő, jó fogású iskolahegedűt, vonót, tokot, quint tiszta hűrt, mindennemű alkatrészt dus választékban a legolcsóbban kizárólag a készítőnél szerezhető be: A. Tóth speciál hegedűkészítő, betegsegélyzővel szemben. Hegedűk bármilyen javítását, vonó szőrözést lakkozást, átdolgozást, hangfokozó gerenda beillesztését, ami a rezgést, hangot erősíti, szakszerűen szavatosság mellett vállalja.

* **Csakugyan megnyiták a menyország kapui!** És ki ne képzelné magát oda, aki megnézi a *Balkán Bioskopban vasárnap és hétfőn Zoro és Huru (Pat és Patachon) a Hetedik menyországban* című pompás burleszkjét. Hisz ebből az istenáldotta humoru két művészből oly menyői derű árad ki, hogy jóidőre elfeledjük a földi lét keserveit.

Dragutinovity és Bogdanov főgimnáziumi tanárok gyakorlati szerb nyelv-kurzusa szeptember 15-én újból megnyitják a helybeli főgimnáziumban. Külön csoport magyarok és külön németek részére a legmodernebb módszer szerint a szerb nyelvnek, mérsékelt tandíj mellett, a legrövidebb idő alatt való legsikeresebb elsajátítására. A tanórák este 6-7-ig lesznek megtartva, de elegendő jelentkező részére megbeszélés szerint más időben is lehetnek különórák. Szükség esetén külön csoport lesz kezdők és külön csoport haladók részére. Jelentkezéseket minden este 6-7-ig a helybeli főgimnáziumban (földszint első ajtó balra) elfogadják Dragutinovity Mirko és Bogdanov Vászta, a főgimnázium magyar tagozatában a szerb nyelv és irodalom szaktanárai. Gimnáziumi tanulók a kurzuson nem vehetnek részt.

* **1000 pár klottcipő érkezett fekete és barna színben, könnyebb és elegánsabb, mint az eddigi közkeletű bársonycipők, párja csak 99 dinár.**

Bata

* **Az Anglo Jugoszlavenszko Petrolejeko A. D. Beograd** veliki becskerekéi képviselő: *Bratya Komlos* cég tudatja igen tisztelt vevőivel, hogy iroda- és üzlethelyiségét Aleksandrova (Fő) utca 29. szám alá (volt „Globus”-helyiség) helyezte át.

A „Torontál” minden évre előfizetőjét ötvenezer dinárra biztosítja tűzkár ellen.

BUTOROK: Háló-, ebédlő-, uriszoba konyhaberendezések, hajlított székek, fotelok, VASBUTOROK, u. m.: Gyermekekágyak, összecsukható ágyak, mosdók, ottománok, divánok, matracok, sport- és gyermekkoszok stb. állandóan nagy választékban raktáron, a legolcsóbb árak mellett, részlelvezésre is! **MELEGHY A. PÁL** butoraktárában Vel. Beeskerek, Car Dusanova (Váraljai) u.

* **Miért megy a kontárhoz, miért nem a mesterhez?** Festéket, firniszt, lakkot és eseteket gyári árban kaphat a „REX” festékárúnyagkereskedésben. Veliki becskerek, Car Dusanova (Váraljai) utca 1. sz.

Sok évi irodai gyakorlattal bíró

tisztviselő

ki jól beszél szerbül, németül és magyarul, megfelelő állást keres. **Cím a Torontál kiadóhivatalában.**

Eladó komplett ebédlő- és hálószobaberendezés, külön ágyak, szekrények, székek, asztalok, edények, zongora, bicikli, pálinkahordók és nagyobb mennyiségű üvegek. Egy 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel átvéhető. Eladó továbbá több ház, köztük egy kisebb a város területén 24 000 dinárért és a kórház mögött 745 □-l parcellázva házhelynek. Bővebbet Piking ügynöknél. 1940

Famegmunkálógépeket

ne vegyen, míg **német modern lipcei**

gyártmányú gépeimet meg nem tekintti vagy árajánlatot nem kér. Állandó nagy raktár, olcsó árak. Jellinek József Subotica, Paje Kujundzic ul. 4. 1944

Riport a régi Beeskerekről.

1895 szept. 12.

O. M. Bank kamatlábát 4 százalékról 5 százalékra emelték.

1895 szept. 13.

Az iskolaszék ma ülést tartott, amelyen a beiratkozásokról is jelentést tettek. Összesen beiratkozott 878 tanuló, ezekből 251 a leány.

Mindinkább közeledik az idő, amikor a düledező városháza helyébe a polgárság bőkezűsége fényes palotát fog emelni, mely hivatva lesz... stb., stb. A városháza ügye a kedden tartandó közgyűlésen kerül végleg döntés alá.

1905 szept. 13.

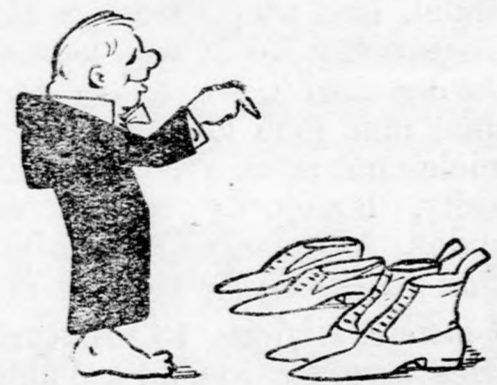
A város költségvetését most fogadta el a tanács. Összes szükséglet 444 297 kor. 10 fill., összes fedezet 252.587 korona, a hiány tehát 191.710 korona 10 fillér. E szerint a deficit 60 százalék pótdával lesz fedezendő.

Buza 15'74 korona, tengeri 13'08 korona.

Két vagy három

iskolai tanuló teljes ellátást talál

Orlova (Sas) utca 3. szám alatt.

Mimike Burgit így szól:

Hegyes cipők a divatosak ma

és senkitől sem veszem rossz néven, ha itt a divattal halad, mert a graciózus lábak az én izlésemnek is megfelelnek.

Ami azonban a szemlélőnek igaz gyönyörűség, az az ilyen cipők tulajdonosainak bizony legtöbbször kínzó tyukszemtömög, amivel sétálni bizony minden inkább, csak nem kellemes.

Igy aztán a legolvaszóbb shimmyből tövisút lesz, a farsangi idő meg valóságos bőjté változik a táncot kedvelők részére, hacsak idejekorán meg nem szabadítják magukat ezektől a szenvedésektől.

Ezért nem lehet elég sokszor a Burgitra figyelmeztetni és újra meg újra hangoztatni, hogy mily kellemesen és biztosan távolítja el rövid néhány nap alatt a Burgit-tyukszemtapasz ezt a kellemetlen játékrontót gyökerével együtt.

Itt azonban nem szabadna megállni, hanem részesítsük lábainkat még a Burgit-gömbtapasz és Burgit-lábviz kellemeiségeiben.

A Burgit-gömbtapasz a talpról a legrövidebb idő alatt eltávolít minden bőrkeményedést. A Burgit-lábviz felrisszítja az égő lábakat, az izmokat erősíti és a lábakat puhává teszi, hogy azok a legszűkebb cipőbe is beleférnek.

Ápolja lábait szorgalmasan a Burgit-készítményekkel és jegyezze meg, hogy a Burgit-gyűjtőcsomag ára mind a három készítménnyel Din 30— és hogy kapható valamennyi drogériában és gyógyszer-tárban.

Ha szállítójánál az áru kifogyott volna, ami a nagy kereslet folytán megtörténhet, úgy küldessen magának egy ilyen rak-tárunkról az

Ivan Svetec Novomesto cégtől.

Burgit Ges. m. b. H. Freilassing, Bajorország. Fontos! Megörzendő!

Folytatása következik! 1927

Iskolába iratott gyermekeit

Fehérneműek, női és férfi, a legjobb kivitelben.

Bukovác István áruház

Veliki Bescskerek, 66-tér.

legelőnyösebben cégemnél láthatja el!
DIÁKEGYENSAPKÁK, iskolai táskák, harisnyák, szoklik.
 Mindennemű és kivitelű női és férfi, leány és fiú óriási választék!

Sport

A becskerekeli atlétikai verseny esélyei.

A ma, szombat és holnap, vasárnap délután lefolyó országos atlétikai verseny esélyei a következők:

A 100 m síkfutásban benevezett 16 atléta, akik közül különösen kiemelkedik városunk büszkesége Szenes István, a zágreni Spahity és Plehaty, valamint az ifjabb becskerekeli generációból Reisz. Már az előfutamok szép küzdelmeket hoznak, melyek után a döntőben első helyre mégis Szenesyt várjuk 11 mp alatti idővel. A második helyért Reisz fog elkésereedett küzdelmet vívni.

A 200 méteres síkfutásban 16 résztvevő lesz. Ez a táv gyöngéje ugyan Becskereknek, de a legutóbbi tréninghírek szerint Reisz, Szenes és Bence respektális eredményre számítanak a konkurens zágreni Modec, Kajity és Spahity ellen. Az előfutamok, miután csupa jó kvalitású futó vesz részt, igen érdekeseknek ígérkeznek. Az országos rekordot 22'6 mp idővel Matz Rudolf (Zágreb) tartja.

A 400 méteres síkfutásban 15 résztvevő indul. Igen szép küzdelem várható a rekorder Kojity és a becskerekeli Bence között, aki az országos rekordnál már jobb idő alatt futott. A küzdelemnél mint ellenfelek még Krajacsity, Bogojevity és Szarvas említendők. Az országos rekord 52'6 mp, amit Kojity tart.

800 méteres síkfutás. 13 résztvevő. Miskovics távolléte folytán a Vajdaság esélye gyengült ezen távon. Az első helyért Rosenkranz, Ferkovity (Zágreb), Bence (Becskekerek), valamint Miskolci (Noviszád) vívnak majd elkésereedett küzdelmet. Ha Bence jól lesz diszponálva úgy 2 p 0'5 mp — 2 p 0'7 mp közötti idővel első lehet. Az országos rekordot a kikindai Miskovics tartja 2 p 0'3 mp idővel.

1500 méteres síkfutás. 15 résztvevő. Miskovics hiánya itt is érezhető. Az első helyért Trifunac (Beograd), Rosenkranz (Zágreb), Derzsaj (Ljubljana), Zemljak (Zágreb) küzdenek majd, habár meglepetés a többiek részéről nincs kizárva. Ha Trifunac jó kondícióban lesz, győzni fog. Az országos rekordot Schneller (Zágreb) tartja 4 p 24 mp idővel.

5000 méteres síkfutás. Ezen távon a legszebb küzdelmek lesznek láthatók, amit igazol Sztefanovity (Beograd), Trifunac (Beograd), Zemljak, Kralj (Zágreb), Derzsaj (Ljubljana), Odanovity (Szombor) részvétele. Első helyre az első három valamelyikét tippeljük. 11 résztvevő. Az országos

rekordot a zágreni Perel tartja 17 p 12 mp idővel.

110 méteres gátfutás. A rekorder Jamniczkynek erősen kell küzdenie Jakupity (Zágreb), Leandrov (Zágreb) és Gavrilovity (Beograd) ellen az első helyért. Országos rekord 17'3 mp. Hat résztvevő.

3000 méteres gyaloglás. A rekorder Dobrin, mint biztos favorit vesz részt, habár az Obility Novakovitya meglepetésben részesíthet bennünket. Országos rekord 14 p 53'8 mp. Hat résztvevő.

4x100 méteres stafétafutás. Klaszikus küzdelem várható a favorit Obility és HASK (Zágreb) között. Az országos rekordot a HASK tartja 45'2 mp idővel.

Magasugrás. A rekorder Jakupity egyenlő rangú ellenfelei Leandrov, Kállay, Teleszkó és Mojity. 13 résztvevő. Országos rekord 175 cm.

Távolugrás. Spahity, a rekorder részvétele folytán, a becskerekeli Teleszkó csak második helyre tarthat igényt. Jakupity (Zágreb), Leandrov (Zágreb) igen komoly ellenfelek. 11 résztvevő. Országos rekord 6'80 m.

Hármasugrás. 15 résztvevő. Jakupity rekorderrel szemben mint komoly ellenfél Turi Becskerek áll ki és ha Turi jól van diszponálva könnyen új országos rekorddal győzhet. Az országos rekord 12'76, amit azonban Jakupity néhány nappal ezelőtt 13'10-re javított, ez azonban még nincs hitelesítve.

Rudugrás. Gregorka, Strekelj és a rekorder Ferkovityval szemben nincsenek esélyeink. Három résztvevő. Országos rekord 3'30 m.

Súlydobás. Ambrózi és Joanovityé az I. és II. hely. Esetleg rekordjavítás is lesz. A rekordot Ambrózi tarja 13'93 m-rel.

Diszkoszdobás. Ambrózi, rekorderé az I. hely a második helyre Joanovityot tippeljük. A harmadik hely dr. Szakality (Zemun) és Gaspár (Zágreb) közt fog eldőlni. Országos rekord 43'48 m (Ambrózi).

Gerelyvetés. A szombori Plavitsynak ez alkalommal először lesz módjában a rekorder Gaspárral (Zágreb) szemben bebizonyítani, hogy már övé az elsőbbség. 7 résztvevő. Országos rekord 50'88 m.

Kalapácsvetés. Ambrózi országos rekordot óhajt javítani. Az első helyre biztos esélyei vannak. A helyezésekért a rekorder Gaspar (Zágreb) és Starity (AK Okic) küzdenek. Országos rekord: 34'10 m.

Női számok. A női számoknál a ljubljani Ilirija hat atlétanőjével szemben igen erős küzdelmet kell folytatnia a Vajdaságnak, ha helyezésre akar szert tenni, miután a ljubljanaiek mind elsőrendű erők.
 M. H. L.

Az atlétikai versenyre és mulatságra jegyek elővételben Révész Zsiga órás és ékszerész Alekszandrova (fő) utcai üzletében kaphatók.

Az atlétikai bajnokságok vasárnapi programja. Délelőtt 11 órakor ünnepélyes fogadtatás. Becskerek város részéről Alekszity Bogolyub polgármester által a megyeháza nagytermében. Az összes atlétikai és funkcionáriusokat kéri a rendezőség, hogy délelőtt fél 11 órakor gyülekezzenek a megyeháza előtt.

Délután fél 3 órakor diszfelvonulás az Obility pályán az összes atléták részvételével. Este fél 9 órakor közös vac. ora a Kaszinóban, majd utána a díjak kiosztása és végül tánc.

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

A városi gőz- és kádifürdőben

megkezdődtek a gyógyfürdők. Az orvosok által ajánlott póstyéni iszap, szénsavas-, tengeri sós gyógyfürdők, Kneip-kúra a legmérsékeltőbb áron. Mindenki gyógyulj! at!
 Milson Henrik. 1932

Mérlegképes

könyvelőt

mielőbbi belépésre alkalmaz **Braun Marcel** cég Velikibecskerek.
 1908

Ipar és kereskedelmi alkalmazottak gimnáziumi magántanuló társakat keresnek.

Bővebbet „Bega” hirdetőben a főpóstával szemben. 1936

Egy alig használt

berhelyüzletberendezés

eladó. 1937

Bővebbet: Etresova (Magyar) u 32. sz. alatt

Eladó négy darab 14 személyes AUTÓBUSZ

keveset használt, kifogástalan és üzempépes állapotban. Bővebbet „Pallas” hirdetőiroda, Subotica. Paja Kujundzica ulica 4 1945

Női- és férfi-

fehérnemű készítés.

a legmodernebb kivitelben. Tamburhimzés, gépazsur- és endlízó munka. 1917

Fehér kézi- és géphimzés. Gomblyukvarrás. Gombáthuzás Plisszirozás.

Kelengyék elkészítése.

Előnyomda a legszebb mintákkal. Divatos függönyök a bécsi és leipzigi kiállítás mintái szerint. Seiyem lámpaernyők.

MODNI SALON

Velikibecskerek, Szvetoszavszka (Szerbtemplom) u., Mojity-fele ház.

Gyártmányai:

Aszfalt- és kátrányfedéllemezek, aszfalt szigetelőlemezek, köszénkátrány, fa-cement, karbolineum, köszénkátrány-szurok, fedéllak, bitumen aszfalt, masztik stb.

Beográdi Aszfalt és Kátrány Vegyitermékek Gyára, Beograd

Vuka Karadzitya 6.

Telefon 27—20.

s48

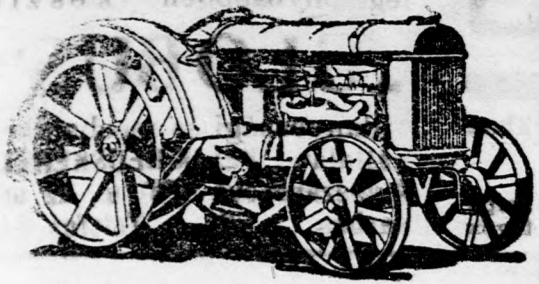
Sürgöncim: Grozita.

Megérkezett

nagyobb árukészlet az őszi és téli szezonra. Dus választéka férfi angol Sealskin plüskabátoknak, kosztümöknek, bársony ruháknak, továbbá velur és flanel a legdivatosabb színekben. Vásznak: 10, 12, 14 és a lilomvászson ma csak 17 dinár méterje.

Zsivojin Terzin i Sinovi

a „Kék csillaghoz”
 Velikibecskerek, Alekszandrova u.

Fordson-traktorok Oliver-ekékkal, Ford-autók,
mindenféle Ford- és Fordson-alkatrészek raktárról azonnali szállításra legolcsóbban kaphatók

Földvári Bélánál Sztari Becsej.

s46

Telefon 83.

Épület- és batorasztalos-

munkát, valamint javításokat a legjutányosabb árakon vállal
KONRÁD ISTVÁN asztalos
Veliki Becskerek, Szlovenacska ulica (Nádor utca) 2. 1886

S. AD. ENGL SUBOTICA

Detail: Jelasityeva utca 2.

Telefon 815.

En gros: Petrogradszka utca.

1528

Dürrkopp, Haid & Neu (Excella) világhírű varrógépek egy ipari, mint családi használatra.

H. Stoll & Co., Reuthingen világhírű német kötőgépek (original „Links-links“) jugoszláviai főraktára. A szubotica mintavásáron kiállítva.

Hegedűhurokat

és mindennemű hangszereket, ugyszintén mindennemű száraz és sózott beleket ajánl a **Bélipar R-T.**

Szubotica. 1526 Telefon 229

Legolcsóbb Legjobb Legtakarékosabb
MOTOROK

benzin-, petróleum-, szivógáz-, nyersolaj-üzemre

Speciális hajó- és osónakmotorok 3-120 HP-ig. Gőzgépek Gőzkazánok Rezervárok.

Malom- és darálóberendezések.

Motoros szántógépek. Tűzoltófeokendők. Motoros szivattyúk. Kéziszivattyúk. Centrifugálszivattyúk minden nagyságban. Kedvező fizetési feltételek.

Petráss László Velikibecskerek, Geteova (Német) u 48 1268

Osers & Bauer motorgyár képviselője.

Szállítást vállal lok motoros szántógéppel előnyös feltételek mellett.

**96 %-os háromszor raffinált
la spiritusz Hl. %-ként 12 Din**

Egyes hordóvételnél is ugyanebben az árban kapható.

Megrendeléseket felvesz

Pillis Mór és Fia

kereskedelmi ügynökség és bizományi cég

Velikibecskerek, Miletityeva (Temesvári) u. 36. szám.

Telefon 190.

1889

Telefon 190.

Szemüvegek

minden kivitelben 435

SCHWAB ALBERT

órák, ékszerész és optikusnál
VELIKIBECSKEREKEN.

A legjobb fali- és zsebórák, modern, izléses ékszerek bő választéka. Javítások pontosan.

Férfi-, fiu- és gyermeköltönyök, raglánok, télikabátok, bőr- és szövetfelsővel, esőköpenyek, külön nadrágok, szőrmeáruk, különféle elsőrendű gyártmányu szövetek állandóan raktáron. Mérték utáni rendelés elsőrangú kivitelben.

Goldschmidt Cipót, Vel. Bečkerek

1751

Telefonszám 21. Alapított 1846.

Pleitz

Fer. Pál könyvnyomdája
Veliki Bečkerek, Obilnava (Zapolva) u. 7. sz.

Nyomtatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomtatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.

